

Wstęp

Prezentowana tu książka jest pierwszym na polskim rynku wydawniczym opracowaniem na poziomie akademickim najważniejszych zagadnień z dziedziny gramatyki klasycznego języka japońskiego. Skierowana jest do studentów japonistyki, którzy posiadają podstawową wiedzę leksykalno-gramatyczną w zakresie współczesnego języka japońskiego. Przedstawiony w niej materiał gramatyczny oparty został na programie gramatyki starojapońskiej nauczany w szkołach japońskich.

Podręcznik składa się z sześciu rozdziałów, prezentujących poszczególne zagadnienia gramatyczne i leksykalne uporządkowane według podziału na części mowy.

W rozdziale pierwszym „Klasyczny język japoński – wprowadzenie” przedstawione zostały najważniejsze zagadnienia dotyczące języka klasycznego, między innymi podstawowe różnice oraz podobieństwa pomiędzy językiem klasycznym a współczesnym, etapy rozwoju języka japońskiego, a także przykłady form leksykalnych i gramatycznych, które wywodzą się ze starojapońszczyzny, a które przetrwały i używane są również współcześnie.

W rozdziale drugim „Koniugacje czasowników, przymiotników i czasowników przymiotnych” omówione zostały poszczególne typy i paradygmaty koniugacyjne czasowników, przymiotników i czasowników przymiotnych.

W rozdziale trzecim „Słowa posiłkowe *jodōshi*” zostały zaprezentowane pełniące funkcje wykładników gramatycznych słowa posiłkowe, uporządkowane według znaczenia.

Rozdział czwarty „Język honoryfikatywny *keigo*” poświęcony został zjawisku honoryfikatywności. Leksykalne i gramatyczne wykładniki honoryfikatywności zostały podzielone na trzy typy, odpowiadające trzem poziomom ugrzecznienia, a mianowicie aprecjatywnemu – *sonkeigo*, modestywnemu – *kenjōgo* i neutralnie grzecznemu – *teineigo*.

W rozdziale piątym „Wyrazy nominalne *taigen*” przedstawione zostały rzeczowniki, zaimki oraz liczebniki tworzące grupę niekoniugowalnych części mowy.

W rozdziale szóstym „Wyrazy określające i nieokreślające oraz partykuły” opisana została grupa wyrazów nieodmiennych, które pełnią w zdaniu funkcję

określającą. Tworzą ją słowa atrybutywne, przysłówki, spójniki, wykrzykniki oraz partykuły.

Całość podręcznika dopełnia słownik najważniejszych terminów gramatycznych oraz tabele odmian koniugacyjnych.

Materiał językowy omówiony w formie przykładów ilustrujących konkretne konstrukcje gramatyczne oraz materiał ćwiczeniowy do opisywanych części mowy i zagadnień zaczerpnięty został z oryginalnych utworów literackich, wydanych w zbiorowych dziełach: *Nihon koten bungaku taikai* (Wielki zbiór japońskiej literatury klasycznej) wydawnictwa Iwanami¹ i *Nihon koten bungaku zenshū* (Zbiór wszystkich dzieł literatury klasycznej) wydawnictwa Shōgakukan².

Każdy badacz kultury japońskiej, który pragnie zgłębiać i analizować klasyczne teksty literackie, historyczne, filozoficzne czy estetyczne oraz zajmować się ich przekładem, powinien rozpocząć swoje studia od opanowania starojapońszczyzny. Mam nadzieję, że ten podręcznik dostarczy nie tylko podstawowej wiedzy, ale będzie stanowił zachętę do bardziej pogłębionych badań nad dawną kulturą Japonii i klasycznymi tekstami.

*

Chciałabym skierować wyrazy wdzięczności przede wszystkim do profesora Romualda Huszczy, mojego pierwszego nauczyciela klasycznego języka japońskiego, za inspirację i cenne wskazówki. Pragnę podziękować również profesorowi Mikołajowi Melanowiczowi, profesorowi Alfredowi F. Majewiczowi, profesorowi Watanabe Hideo i dr Sonoyamie Senri za pomoc i uwagi.

Autorka

¹ *Nihon koten bungaku taikai* (Wielki zbiór japońskiej literatury klasycznej), Iwanami Shoten, Tōkyō 1957–1968.

² *Nihon koten bungaku zenshū* (Zbiór wszystkich dzieł literatury klasycznej), Shōgakukan, Tōkyō 1971–1975.